

העבודה הסמינריונית: נהלים והנחיות לסטודנט/ית

הקורס הסמינריוני מהווה חלק משמעותי ובלתי נפרד מההכשרה להוראה. מטרתו לפתח ולטפח אוריינות מחקר בקרב פרחי ההוראה ולקדם למידה עצמאית וחשיבה ביקורתית ויצירתית. בנוסף, מטרתו להקנות לסטודנט/ית מיומנויות של כתיבה מדעית ולהתוות בכך את הדרך להמשך מחקר ופרסום מאמרים על ממצאי מחקר. במסגרת הקורס הסמינריוני (חינוך / דיסציפלינה) יינתנו לסטודנט/ית כלים תיאורטיים ומדעיים שיתמכו ויסייעו למחקר האקדמי שלו/ה.

הסמינריונים במערכת השיעורים

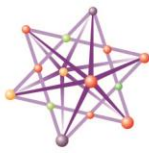
במערכת השיעורים משובץ סמינריון בחינוך וכן סמינריון דיסציפלינרי אחד או שניים על פי החוגים הדיסציפלינריים הנלמדים על ידי הסטודנט/ית. הסמינריון בחינוך ייערך בשנה השנייה ללימודים. זוהי מטלת חובה על כל הסטודנטים. סמינריון זה יכול להיעשות בזוגות. הסמינריונים של החוגים הדיסציפלינריים ייערכו בשנים ג' ו-ד' על ידי כל סטודנט וסטודנטית באופן אישי. הלומדים בתכנית חד-חוגית חייבים בסמינריון דיסציפלינרי אחד. אלה שלומדים בתכנית דו-חוגית חייבים בסמינריון דיסציפלינרי נוסף בהתאם לחוגים הנלמדים. מומלץ כי מי שלומד בתכנית לימודים חד-חוגית ישלים את הסמינריון הדיסציפלינרי בשנה ג'. מי שלומד בתכנית דו-חוגית יכול לקחת אחד מהם בשנה ג' ואת השני בשנה ד'.

מסגרת הקורס הסמינריוני

הקורס הסמינריוני יועבר בשילוב של שתי דרכי הוראה: מפגשים כלליים במליאה ומפגשים אישיים למטרות הנחיה: בסמסטר א' יועברו הרצאות פרונטליות על נושאים וסוגיות הקשורות לנושא המרכזי של הקורס הסמינריוני על ידי מנחה הסמינריון. בסמסטר ב' יתקיימו מפגשים אישיים עם הסטודנט/ית בתאריכים שיתואמו ויקבעו מראש עם מנחה הסמינריון ומפגשים במליאה של כלל הסטודנטים/יות של הקורס לצורך הצגת רפרטים. מפגשים אלה ייקבעו מראש יחד עם מנחה הסמינריון במפגש הראשון של הקורס ויחייבו את כל הסטודנט/ית בנוכחות.

פרסום נושאי העבודות

מנחי הסמינריונים מפרסמים את נושאי העבודות בחודש האחרון לפני תום סמסטר ב' של השנה הקודמת. כל סטודנט מוזמן לבחור נושא ולהתחיל לגבש את הצעת המחקר (ראו להלן) במהלך חופשת הקיץ. סטודנט רשאי להציע נושא משלו בתיאום עם מנחה הסמינר.

הצעת מחקר

הסטודנט¹ יגיש למנחה הסמינריון הצעת מחקר לכל המאוחר בשבוע השני של סמסטר א'. מומלץ להגיש בדוא"ל עוד לפני פתיחת שנת הלימודים. ההצעה תכלול את נושא העבודה, שאלת המחקר והרציונל לעבודה (הסבר חשיבות המחקר ותרומתו הצפויה). עד סוף סמסטר א' הסטודנט יצרף לחלק הראשון את החלקים הבאים: סקירת הספרות הרלוונטית, רשימה ביבליוגרפית (כולל מקור אחד באנגלית), והצעה של מערך שיטת המחקר (המתודולוגיה), או כל פרק אחר כפי שיקבע על ידי מנחי הסמינריון.

מערך ההנחיה

מערך ההנחיה מובנה ומעוצב באופן שהסטודנט יקבל ייעוץ, הכוונה והדרכה עקביים במהלך כל השנה ובעיקר בסמסטר ב'. ההנחיה תקיף את כל שלבי העבודה החל מקביעת הנושא וניסוח בעיית המחקר, דרך גיבוש מערך המחקר, ניתוח הנתונים וכלה בכתובת העבודה הסמינריונית ובהגשתה על פי הקריטריונים של עבודת מחקר אקדמית.

מסגרת ההנחיה ושילוב הטיוטה :

מהלך ההנחיה המורכב מסדרת פגישות בין המנחה לסטודנט יכלול גם התייחסות לטיוטה של הדו"ח המדעי. התקדמות בתהליך ההנחיה באה לידי ביטוי בשיפור הטיוטה. המנחה יתייחס גם לרמת הכתיבה האקדמית ולא רק לממצאי המחקר ודרך הבאתם בכתב.

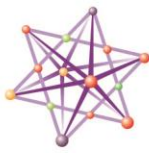
מאפייני ההנחיה

במהלך סדרת הפגישות עם המרצה הסטודנט יקבל סיוע בניהול מקיף של המחקר על נושא מוגדר בכל השלבים לרבות:
הגדרת הנושא
הכנת הרקע התיאורטי
ניהול החקירה בנושא הנבחר
ניתוח הממצאים
רשימה ביבליוגרפית
הגשת החיבור המדעי השלם.

מטרות ההנחיה

- הכוונת הסטודנט והדרכתו כיצד עליו להמשיך בעבודתו :
- הפנייה לקריאת מקורות נוספים.
- הנחיות לביצוע לפי מערך המחקר.
- תכנון משותף של מטלות להמשך העבודה.
- הערכת התקדמות של עבודת הסטודנט.

¹ ההנחיות נכתבו בלשון זכר מטעמי נוחיות. הן מתייחסות לסטודנטים וסטודנטיות במידה שווה.

שלבי ההנחיה :

שלב ההנחיה של הסטודנט מתחיל מהשיעור הראשון של הסמינריון, שבו מציג המנחה את תוכנית הקורס ונמשך עד שהסטודנט מגיש את הנוסח הסופי של העבודה הסמינריונית להערכה סופית.

מקומה ותפקידה של הטייטה בתהליך ההנחיה

הטייטה מהווה השתקפות בכתב של תהליך ההנחיה. תוכן הטייטה אינו קבוע ומוגדר. במהלך פגישות ההנחיה מגיש הסטודנט למנחה טייטה אחר טייטה. כל טייטה מהווה פיתוח של קודמתה עד לקבלת הטייטה האחרונה שהיא התוצר הסופי של העבודה הסמינריונית.

פגישות מעבר משלב לשלב:

פגישות עם המנחה נועדו לדיון ואישור של הנושאים הבאים:

- אישור שאלת המחקר והרציונל לחיבור המדעי
- אישור מערך המחקר וכלי איסוף הנתונים
- אישור דרך הצגת הממצאים בעבודה הסמינריונית וההכנה לכתיבת החיבור הסופי.

המטלות להמשך עבודת הסטודנט:

לקראת כל פגישה עם המנחה על הסטודנט למלא את המטלות הנגזרות מההכוונה ומההדרכה שקיבל מהמנחה.

להלן פירוט המטלות בכתב שעל הסטודנט להגיש למנחה לקראת הפגישה:

- הצגת תוכן העניינים בצורה סכימטית
  - הגשת הטייטה של העבודה הסמינריונית על כל חלקיה.
  - הצגת כלי איסוף הנתונים בצורתם הסופית.
- על הסטודנט לוודא כי כל חלקי מערך המחקר וכל כלי איסוף הנתונים הנגזרים ממנו יאושרו על ידי המנחה מראש.
- על הסטודנט להציג לפני המנחה את המטלות בכתב, כשהן מודפסות לפי כללי הכתיבה ולפי הסגנון הנדרשים במוסד אקדמי. המטלות כוללות:
- תוכן עניינים ובו מספר רב ככל האפשר של כותרות ספציפיות עד לשלב האחרון שאליו הגיע הסטודנט בעבודתו.
  - טייטה מלאה ככל האפשר של כל גוף החיבור.
1. הקפדה על מבנה היררכי והגיוני של ראשי הפרקים
  2. מיזוג של מקורות
  3. רקע עיוני
  4. פרק השיטה המחקרית בהרחבה ככל האפשר
  5. הצגת רשימת מקורות מורחבת ועשירה הכתובה לפי כללי הרישום האקדמי המקובל.
  6. כלי המחקר וכלי איסוף הנתונים בנוסחם הסופי.

הסטודנט יקבל היזון חוזר מהמנחה בכל שלב ושלב של עבודתו. היזון חוזר זה מהווה חלק אינטגרלי של מערך ההנחיה ומטרתו לסייע לסטודנט להגיש מסמך סופי ברמה אקדמית נאותה. הסטודנט מחויב לפעול לפי ההנחיות של המנחה.

הצגת עבודת המחקר כרפרט

מטרת הרפרט היא לאפשר לסטודנט להציג בפני הכיתה את כל חלקי עבודתו בגרסתה המתקדמת ביותר, כדי שיקבל עליה משוב ביקורתי מהסטודנטים ומהמנחה.

תוכן הרפרט:

- כותרת
  - מטרת העבודה
  - שאלת המחקר או השערות העבודה ופירוט המשתנים.
  - סקירת ספרות קצרה של המחקרים הרלוונטיים בנושא הנחקר.
  - אוכלוסיית הנבדקים
  - כלי המדידה או כלי איסוף הנתונים
  - הליך המחקר
  - דרכי הניתוח הסטטיסטי (למחקר כמותני)
  - הצגת הממצאים (או חלק מהם)
  - דיון בממצאים שנאספו
  - מסקנות ראשוניות מניתוח הסטטיסטי של הממצאים
- זמן מומלץ להצגת הרפרט הוא 20 דקות ואין לחרוג ממסגרת זמן זו.

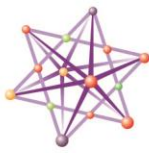
מסירת העבודה הסופית

העבודה תימסר לכל המאוחר עד ל-30 בספטמבר, אלא אם כן פורסם מועד אחר על ידי המזכירות האקדמית.

ניתן לתאם עם המנחה אפשרות להגשה דיגיטלית בלבד עם העתק למזכירות תכנית הלימודים הרלוונטית.

במידה והוחלט להגיש למרצה עבודה מודפסת, העבודה המודפסת והכרוכה תימסר ישירות למזכירות האקדמית בעותק אחד ובצירוף עותק דיגיטלי שישלח בדוא"ל אל המזכירות האקדמית של תכנית הלימודים הרלוונטית. הסטודנט יקבל אישור על הגשת העבודה וישמור העתק מהעבודה ברשותו.

לעבודה הסמינריונית יצורף טופס הצהרה על עבודה מקורית (ראו להלן) החתום על ידי הסטודנט.

היקף העבודה הסמינריונית

היקף העבודה הוא כ-30 עמודים (כולל הכל), כאשר הם מודפסים בפונט 12 בצפיפות של רווח וחצי בין שורה לשורה עם שוליים של 2.5 ס"מ מכל צד. לא תאושר עבודה בהיקף גבוה מ-40 עמודים אלא באישור מיוחד מטעם המנחה.

הגשת עבודה באיחור

- א. **הגשת העבודה באיחור** אחרי ה-30 בספטמבר ועד סוף דצמבר של שנת הלימודים העוקבת תחויב בקנס בסך 500 ₪, אלא אם כן נמצאה הצדקה לכך על ידי וועדת סטטוס.
- ב. **איחור משמעותי**: איחור בהגשת העבודה אחרי דצמבר יחייב הגשת סמינריון אחר תוך השתתפות בשיעורים אלא אם כן נמצאה הצדקה לכך על ידי וועדת סטטוס ועמידה במועד החדש שנקבע.

מבנה העבודה הסמינריונית

המבנה שלהלן הוא בגדר הצעה כללית שעשויה להיות מפורטת יותר על ידי המנחה.

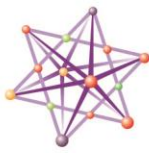
- עמוד שער – עמוד זה חייב לכלול את שם המכללה (או הלוגו), נושא העבודה, שם הכותב או הכותבים, שם המנחה, ותאריך.
- תוכן עניינים
- תקציר
- מבוא
- סקירת ספרות
- מתודולוגיה
- ממצאים
- הדיון
- ביבליוגרפיה
- נספחים

הנחיות לכתובת עבודה סמינריונית עיונית

עבודה סמינריונית עיונית מבוססת על מחקר ספרות מקצועית ואינה כוללת איסוף נתונים חדשים. חשוב לבחור שאלה ממוקדת שתאפשר לחקור את השאלה על ידי עיון במאמרי חקר עדכניים, שבוחנים ישירות את השאלה לעבודה. מקורות: על העבודה להיות מבוססת לפחות על 10 מאמרי חקר מתוכם 1 באנגלית. מבנה העבודה שלהלן הוא בגדר הצעה כללית שעשויה להיות מפורטת יותר על ידי המנחה.

מבנה העבודה העיונית:

- עמוד שער (כני"ל)
- תוכן עניינים

- תקציר
- מבוא
- גוף העבודה
- סיכום ומסקנות
- ביבליוגרפיה.

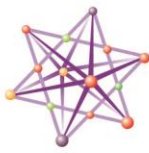
גוף העבודה והחלק העיקרי בה יהיו מבוססים על תיאור אינטגרטיבי, או לפחות תיאור מסכם של המאמרים שנבחרו.

במאמרים חשוב להתייחס לנקודות הבאות:

- א. המידע שעמד לפני החוקרים לפני שגיבשו את שאלת המחקר שלהם. מה הוביל לשאלת המחקר. מה החידוש במחקר ביחס לידע הקודם? מה החשיבות של החידוש?
- ב. תיאור של שיטת המחקר ופירוט של נבדקים וכו'.
- ג. חשוב להקפיד על כך שהמשתתפים יהיו זהים או דומים בחלק גדול של המאמרים. בגוף העבודה יש לכתוב תת פרק המתייחס ל: "המשתתפים החשובים הנמדדים בחקירת הנושא", יש להסביר את המשתתפים שנבדקים.
- ד. תיאור הממצאים העיקריים בכל מאמר כולל טבלאות ואיורים, יש להביא נתונים מספריים. מכל מאמר יש להביא לפחות שלוש טבלאות או איורים המתארים את הממצאים. את הטבלאות והאיורים יש למספר ולתת להם מקרא בעברית. יחד עם תיאור הממצאים ובסמוך לכל ממצא שתבחרו יש לתאר את החשיבות והמשמעות של הממצא.
- ה. תיאור המסקנות העיקריות של המחקר ותגובה עליהם.
- ו. פרק סיכום ומסקנות: יכלול את הממצאים העיקריים הנוגעים לשאלת המחקר, פירוט המסקנות העיקריות. דיון המשמעויות המעשיות של הממצאים והצעת המלצות מעשיות.

הצהרה על עבודה סמינריונית מקורית

על הסטודנט לחתום על הצהרה על עבודה מקורית (כמצורף בעמוד הבא). ללא טופס זה העבודה לא תבדק על ידי המנחה.

הצהרה על עבודה סמינריונית מקורית

אני: _____ ת.ז. _____ מסלול וחוג: _____

מצהירה/ה בזאת כי העבודה הסמינריונית בקורס: _____

בנושא: _____ שהוגשה בתאריך _____

הינה עבודה שהוכנה על ידי, וכל תוכנה נוסח על ידי. אין בעבודה זו חלקים שמועתקים ממסמך או מעבודה אחרת, ללא שציינתי זאת בבירור, תוך הצגת סימוכין אקדמיים הולמים (ציטוט ואזכור פרטי המקור).

ידוע לי, כי אי עמידה בתנאי הצהרה זו, או בחלקם, הינם עילה להביאני בפני ועדת המשמעת של המכללה על כל המשתמע מכך.

חתימת הסטודנט/ית

תאריך